

Nyt om BBK

I dette nummer:

Bestyrelse, udvalg	2
Medl. i avlsudvalg	3
Om Egebaksande	4
Agromek 2009	5
Kejsersnit, status	7
Formand, avlsudv.	7
Nødslagtning, regler	8
BBK på indv.prøve	9
Insemin. med BBK	9
Tidlig fravæning	10
Royal Show 2009	11
BBK-medlemmer	12

Det siger formanden

Her ved årets udgang er det altid aktuelt at kigge lidt på det forløbne år og samtidigt kigge lidt fremad. Ved årets generalforsamling fik vi valgt to personer i avlsudvalget. Det blev Eigil Pedersen, som har siddet i bestyrelsen i mange år, og som sammen med fru Britta har Danmarks største BBK-besætning. Det andet medlem er Kent Falk, som er ret ny som BBK-avler, men han har stor erfaring inden for kødkvæg – så velkommen til begge.

Til landsskuet i Herning kom der mange for at snakke om BBK. Ulla og Holger Bolvig udstillede blandt andet udstillet en 1. kalvs BBK-ko med en krydsningskalv, og det gav anledning til en del snak om BBKs handlingsplan for at nedsætte antallet af kejsersnit. Der kom også mange tilkendegivelser om, hvor fortræffelig BBK er til krydsning på malkekøer.

Agromek/ kødkvægsskuet er netop overstået. På vores stand var der en del snak om BBK. Stor tak til standpersonalet og til dem, der i årets løb har udstillet på skuer og udstillinger. Det er god reklame for vores race.

Kælvningsproblematikken fylder meget i vores BBK-verden, men vi er nødt til også fremover at have det for øje i vores avlsarbejde. Det er nødvendigt, at vi ALLE følger de tiltag. Landsforeningen har igangsat. Det vil først og fremmest sige, at ingen

inseminerer eller løber kvier ved en BBK tyr, men også sørger for, at kørerne ikke er for fede ved kælvning.

Vi er en lille race, og vi har i de senere år brugt meget krudt på kejsersnitsproblematikken. Det ser ud til, at vi har styr på den, så nu er mit største ønske, at alle vil bidrage til avlsarbejdet. Det er vigtigt at veje alle kalve ved fødsel, 200 dage og **365 dage, og at alle får kåret deres køer** og tyre. Avlsudvalget/bestyrelsen vil sørge for, at tage nyt sæd hjem af gode tyre, når medlemmerne ønsker det, og der er behov for det.

For øjeblikket ser det nogenlunde fornuftigt ud at producere kød med ammekøer. Bytteforholdet mellem kød og korn er rimeligt. Der er mange arealer, der i fremtiden skal afgræsses, så der vil nok også være muligt at finde nogle billige foderenheder der. Jeg oplever også, at mange efterlyser BBK-tyre, både unge og ældre tyre. Hvis du har en ældre BBK-tyr, der skal skiftes ud, skulle du måske lige ringe til formanden, inden du sender den til slagtning. Måske er der en køber? Husk også, at du kan annoncere avlsdyr til salg på foreningens hjemmeside – henvend dig til Mogens Stendal.

Jeg vil slutte med at sige tak til alle, som har gjort et stykke arbejde for BBK i årets løb, og jeg vil gerne byde velkommen til

de nye medlemmer, vi har fået i årets løb.

Landsforeningen har nu i nogle år haft en aftale med tidligere landskonsulent Mogens Stendal om at bistå bestyrelsen og avlsudvalget. Vi vurderer aftalen hvert år, og bestyrelsen er glad for, at vi også har en aftale i 2010.

Med *BBK-kalenderen 2010* vil jeg på bestyrelsens vegne ønske dig og din familie en glædelig jul og et godt nytår.

Lars Thede

Sæt X i dine kalendere

Årsmøde og generalforsamling 2010 i Thy

Bestyrelsen har fastsat Landsforeningens årsmøde og ordinære generalforsamling til lørdag den 29. maj 2010. Vi mødes hos *Hanne & Lars Thede, Vorupørvej 252, 7700 Thisted*

Landsforeningens bestyrelse 2009/10

Bestyrelse, formand	Lars Thede	22 84 39 77	egebaksande@firma.tele.dk
Næstformand	Holger Bolvig Nielsen	98 86 41 49	bolvig.nielsen@dlgmail.dk
Bestyrelsesmedlem	Erik Harpøth	61 36 72 15	lone-erik@mbr.net
Sekretær	Holger Bolvig Nielsen	98 86 41 49	bolvig.nielsen@dlgmail.dk
Avlsudvalg, formand	Erik Harpøth	61 36 72 15	lone-erik@mbr.net
Medlem	Holger Bolvig Nielsen	98 86 41 49	bolvig.nielsen@dlgmail.dk
Medlem	Lars Thede	22 84 39 77	egebaksande@firma.tele.dk
Medlem	Kent Falk	22 55 00 65	kent.falk@mail.dk
Medlem	Eigil Pedersen	86 41 38 38	ebpfruerlund@skylinemail.dk
PR-udvalg	Holger Bolvig Nielsen	98 86 41 49	bolvig.nielsen@dlgmail.dk
Kasserer	Lars Thede	22 84 39 77	egebaksande@firma.tele.dk
Tilknyttet bestyrelse og avlsudvalg	Mogens Stendal	22 71 77 50 86 84 80 50	sasso@post5.tele.dk

Tyreblade på hjemmesiden

Se 'tyrebladet' på hjemmesiden for hver af de tyre, der er sæd til rådighed af til inseminering. Vær opmærksom på, at det ikke er alle tyre, som inseminørerne har sæd af i beholderen. Kontakt inseminøren i god tid, hvis du ønsker sæd af en bestemt tyr.

Vi opdaterer tyrebladene på hjemmesiden, hver gang Dansk Kvæg genberegner avlsværdital for kødkvæg.

Se tyrebladene på: www.bbkdk.dk

Den gode BBK-historie

Kontakt Mogens Stendal, tlf. 21 71 77 50, hvis du har en interessant BBK-historie, eller e-mail: sasso@post5.tele.dk.

Indberet alt vedrørende kælvning

Oplys ud over de lovpligtige informationer også om:

1. Kalvens størrelse og vægt
2. Fødselsforløb, herunder kejsersnit
3. Løbetyr og løbepæriode – indberet inden kælvning.

Dyr til salg på hjemmesiden

Har du dyr til salg, så annoncer dem på hjemmesiden. Indtil videre koster det ikke noget. Dyrene bliver stående i tre måneder, men bliver markeret efterhånden, som de bliver solgt.

Send en mail til Mogens Stendal, sasso@post5.tele.dk med dyrets CKR-nummer og eventuelt et godt billede af dyret.

I avlsarbejdet med BBK skal vi gå efter bedre malkeorganer – korrekt pattestørrelse og patteplacering samt bedre yderform og -styrke

Vej dine kalve

Vej alle dine kalve ved fødsel, 200 dage og 365 dage. De to sidstnævnte vejninger kan ske på dagen + – 60 dage. Vejtallene giver vigtige bidrag til flere af delindekserne og er derfor vigtige i besætningens og racens avlsarbejde.

De to nye medlemmer af avlsudvalget fortæller

Kent Falk

Kent Falk (37) bor med kæresten Sanne(39) og hendes to drenge på 10 og 12 år på lille landejendom mellem Ribe og Gørding i det sydvestjyske hjørne af Danmark. Kent har taget højere handelseksamen og senere uddannet sig til trælastekspedient/-disponent, og arbejder som sådan hos Stark i Ribe med daglig gang på lageret. Sanne arbejder som specialansvarlig sygeplejerske på

Sydvestjysk Sygehus i Esbjerg.

Den lille ejendom (Holtsagergaard) på cirka 4 hektar har en besætning på cirka 15 ægte Piemontese-dyr samt 1 ægte BBK-kvie, som skal kælvne med Jersey medio marts 2010. Vi sælger som regel 1-2 avlstyre samt lidt hundyr hvert år. Resten afsættes som kød til private. Planen er, at finde et par BBK-hundyr mere til besætningen, men samtidig bevare Piemonteserne .

Indmeldelsen i BBK skete efter at have studeret racen fra sidelinien i cirka 10 år. Jeg har altid gerne villet have BBK; men jeg turde ikke på grund af de mange kejsersnit. BBK har dog fået godt tag i denne problematik, hvilket jeg gerne vil være med til at fastholde. Jeg kan se en del ligheder mellem mine erfaringer med Piemontese gennem 10 år og mulighederne i BBK. Om man med tiden kan bruge BBK-tyre på BBK-kvier, er jeg ikke helt sikker på.

Der er slet ingen tvivl om, at der er brug for – og plads til BBK. Vi ser det især ved krydsning på malkekøer, men også ejere af andre kødkvægsracer giver udtryk for deres begejstring ved brug af BBK på deres ægte køer. Og kan vi fastholde vores lave frekvens af kejsersnit og dermed have/få et godt om-dømme, tror jeg også på, at vi kan hente flere avlere ind i vores lille forening. Også engagerede medlemmer, som har lyst til at bidrage positivt både i avlen, udstillinger og organisatorisk.

Med hensyn til avlen med BBK kunne jeg nu godt tænke mig lidt længere og højere dyr med større rammer. Naturligvis uden at dyrene bliver grove. Og så skal de have et godt ben-tøj.

Det er ingen kunst, at avle kød og lavstammethed. Jeg tror på, at når først vores køer er blevet 5-10 cm højre og har fået 10 cm mere i længden, får vi for alvor mere kød i slagtekroppen.

Af medlemmerne kunne jeg godt ønske mig: Flere vejninger af kalve samt flere kåringer, samt at man altid er tro over for racen, når man sælger dyr til nye købere. Forstået på den måde, at det er vigtigere at få solgt de rigtige (læs gode) avlsdyr frem for bare at sælge 'dyr'. Alt andet vil skade sælgeren, men også racen.

Stor respekt til dem, som bruger en del af deres dyrebare tid på at udstille dyr på diverse skuer rundt i landet! Det betyder en hel del, når racen skal promoveres. Tak for det!

Eigil Pedersen

Fruerlund Kødkvæg er navnet på den besætning af Belgisk Blåhvide dyr, Britta og jeg har haft de seneste 20 år. Fruerlund er navnet på gården, hvor vi bor. Gårdens historie går tilbage til 13-1400-tallet. Det var på Fruerlund, Niels Ebbesen og hans lejesoldater bandt deres heste, inden de gik ind til Randers by og dræbte den tyske Grev Gert i sen-

gen – for derefter hurtigt at flygte mod syd igen. Det er alt sammen skildret i historiebøgerne.

I dag hører der 17 hektar jord til gården. Resten er spist af motorvejen og byudviklingen, og inden længe tager etablering af vådområder sikkert yderligere 10 hektar. Vi beholder nok kun haven!

Pt. har vi forpagtet cirka 100 hektar, hvor godt halvdelen dyrkes med korn, mens resten er græs. Vi driver gården økologisk, men vore blåhvide dyr kan dog ikke få økologisk status på grund af racen.

Rigtigt gættet! Vi bor tæt ved Randers i Gudenådalene med **bybus lige ved døren. "Vi" er min kone, Britta, og vores søn, Thomas.** I situationer, hvor vi har behov for hjælp, træder vores datter, Christina og svigersønnen, Frands til med bistand.

Besætningen består af cirka 50 BBK-køer og i alt cirka 120 renracede BBKere. Vi har gennem årene haft flere forskellige kødkvægsracer, men er endt med Belgisk Blåhvidt Kvæg – racen med de mange fordele og den store bagdel.

Avlsmæssigt holder vi os til de besluttede regler for racen. Men somme tider kan snakken om kælvningsvanskeligheder blive lidt anstrengende! Det er det måske ikke for dem, der kun har enkelte dyr, men med mange dyr drejer det sig mere om at vælge dyr med rigtige avlsmål og gener – og det gælder både han- og hundyr. Får vi ikke problemerne løst på en eller anden måde, tror jeg ikke meget på racens fremtid i Danmark.

Ellers glæder vi os hver dag over vores rolige og flotte dyr.

PS! Rigtig mange julehilsener til alle BBK-køer fra Tornado!

Tidligere ejer af Egebaksande donerer penge til Afganistan

Fra Midtjyllands Avis 27. november 2009

Egebaksande er på cirka 200 hektar, som oprindeligt var en del af Sjørring Sø i Thy. Søen var på cirka 800 hektar og blev inddæmmed i 1862/63. Egebaksande blev en af tre store gårde, som fik jord fra søen.

I 1934 overtog dyrlæge Toft Egebaksande. Senere blev gården overtaget af hans søn, den tidligere konservative minister, H. C. Toft, som efterfølgende ejede gården sammen med sin søster, Grethe Stief, der i 1939 var blevet gift med professor i slavisk filologi ved Københavns Universitet, Carl Stief (1914-1998).

Siden 1982 har Grethe Stief været eneste ejer af Egebaksande. I en del år var Landsforeningens nuværende formand, Lars Thede, driftsleder på stedet. Det var her, han dygtigt opbyggede den store besætning af BBK, som blev solgt til flere kvægbrugere, da Grethe Stief i 2007 solgte Egebaksande til en landmand på Mors. Lars Thede købte i den forbindelse stammen til egen BBK-besætning, i det han samtidig købte en nærliggende landejendom.

Grethe Stief har således anvendt en del af pengene fra salget af Egebaksande til et projekt for unge kvinder i Afghanistan.

Egebaksande – mens der endnu var BBK i engen

Velkommen til nye medlemmer

Landsforeningen byder disse nye velkommen:

- Karsten Hedegaard Raun, Videbækvej 43, 6920 Videbæk
- Preben Madsen, Skradekær 19, 7700 Thisted
- Leif Jensen, Sørig Engvej 39, 9881 Bindslev
- Per Glerup, Fladvejen 28, 9670 Løgstør.

Ved årsskiftet har Landsforeningen 50 medlemmer.

I 2009 har Landsforeningen haft en tilgang på syv nye medlemmer, svarende til cirka 15 procent. Samtidig har en håndfuld tidligere medlemmer ikke betalt for medlemskab i 2009 og er således ikke længere medlemmer.

Husk at betale kontingent

Landsforeningen har udsendt girokort til indbetaling af kontingentet for 2010.

Husk at betale kontingentet rettidigt inden udgangen af 2009. Så er du sikker på blandt andet at få nyhedsbrevet i 2010.

BBK-kvier foran staldbygning på Egebaksande

Agromek 2009

Den første Agromek-Husdyr udstilling i Messecenter Herning fik et samlet besøgstal på knap 39.000 gæster, heraf **4.600 udlændinge fra 67 lande. Det er en klar nedgang** i forhold til året før, hvor der var knap 52.000 besøgende, heraf 7.600 udlændinge.

Agromeks ledelse er imidlertid tilfreds med besøgstallet, dels set i lyset af den globale krise, men også fordi årets agromekudstilling omfattede – stort set – alene udstyr til husdyrproduktion, mens tidligere udstillinger har sat fokus på alle sider af landbruget.

De fleste udenlandske gæster i år kom fra Tyskland med 839 efterfulgt af Sverige med 729 og Norge med 438 besøgende. Finland og Polen bidrog med hver 317 gæster.

Kvægskuer under Agromek

Agromek varede fra tirsdag den 24. til lørdag den 29. november 2009. Om tirsdagen var der skue for malke racerne RDM og Jersey. Onsdag var det DRH og DH – altså de rød- og sortbrogede malkekøer.

To dages kødkvægsskue

Fredag-lørdag stod i kødkvæggets tegn med 220 dyr fra 11 forskellige racer: Aberdeen-Angus, Belgisk Blåhvidt Kvæg, **Blonde d'Aquitaine, Dexter, Galloway, Grauvieh, Hereford**, Highland Cattle, Limousine og Simmental.

Herefordforeningen fejrede sit 40 års jubilæum og var med 62 katalognumre den største race på udstillingen.

To BBK'ere udstillet

Cirka halvdelen af racerne udstillede et par elitedyr, men da racestandene var i Hal Q, hvor bedømmelsen også foregik, og elitedyrene var placeret i en af landskuestaldene, havde BBK valgt at spare de 4.500 kroner, **dette kostede pr. udstillet elitedyr. Da publikum "havde svært" ved at finde over i stalden med elitedyrene, skule de vise sig at være en fornuftig beslutning ikke at udstille BBK-elitedyr.** De fleste racer med elitedyr mente, det var en dårlig investering.

Til selve kødkvægsskuet fredag-lørdag var der udstillet en BBK-tyr og -kvie fra Karl Andersen, Snedsted. De blev bedømt af konsulent Palle Larsen, VikingGenetics, der tildelte hver af dyrene 22 points. Begge dyr havde udmærkede rammer, men disse var endnu ikke så udfyldte, som vi gerne ser hos udstillingsdyr.

De udstillede dyr var den godt to år gamle tyr, *Fruerlund Colibri*, der har belgiske Latent de Somme som far og Egebaksande Ronaldo som morfar. Colibri vejede 652 kg og har S-indeks 106.

Den 23 måneder gamle *Borggård Daniella* har Notus des Walleffes som far og Apache d'Orgelot som morfar. Begge disse tyre er belgiske. Daniella vejede 500 kg og har et S-indeks på 91.

Borggård Daniella og Fruerlund Colibri fra Karl Andersen, Snedsted, på Kødkvægssudstillingen 2009

BBK på Agromek 2009

Lars Thede, Erik Harpøth og Mogens Stendal stillede BBK-standen op mandag eftermiddag. Standpladsen er kun cirka 2X1 meter, så vægpladsen til billeder med mere var begrænset. Til hver stand er der en pult med plads til blandt andet opbevaring af PR-materialer.

Hen over de fem agromekdage blev standen på skift passet af Lars Thede, Erik Harpøth, Kent Falk, Signe Tronborg, Eigil Pedersen og Mogens Stendal.

Tirsdag var en meget stille dag med kun få mennesker, **der havde lyst at "snakke BBK"**. Onsdag var godt besøgt, men også under kødkvægsskuet fredag-lørdag var der god interesse.

Dette oplevede Mogens Stendal på standen:

- Nogle kvægfolk fra Litauen havde brug for fem BBK-tyrekalve, men de mente, de kunne finde dem billigere i Belgien end i Danmark
- En repræsentant fra Tyrkiet var interesseret i BBK-sæd og havde allerede kontakt til Viking International
- En mælkeproducent, der boede i den sønderjyske marsk, havde også Simmental samt BBK-krydsninger. Han var meget imponeret af BBK-krydsningernes slagte kvalitet (klassificering) og deres rolige temperament. Han ville gerne købe BBK-krydsninger (han- og hundyr) hos andre mælkeproducenter, men hans naboer var tilbageholdende med at inseminere med BBK
- En ung kvindelig russisk dyrlæge, der er dansk gift, ville undersøge interessen for BBK i Rusland og vende tilbage
- Medejeren af en af Danmarks største og bedste charolaisbesætninger fortalte, at de for et par år siden havde løbet nogle af deres dårligste charolaiskøer med BBK.

"Charolais klassificerer godt", sagde han, "men de kan nu ikke klare sig for

BBK-krydsningerne". Han konstaterede, at der ikke havde været kælvningsbesvær overhovedet, og at han aldrig havde set en stor BBK-krydsning ved fødsel. Hvis man på stedet ikke havde kunnet sælge så mange Charolais til avl (og til gode priser), skulle alle køerne have været løbet med BBK!

På standen havde vi også besøg af to yngre svenske kødproducenter. De var meget opsatte på at importere BBK til Sverige, men racen er ugleset i vort naboland. Tidligere har svenskerne totalt forbudt BBK, og diverse instanser gør fortsat livet surt for dem, der gerne vil have BBK. Da Sverige nu er medlem af EU, er man nødt til officielt at acceptere alle kvægracer, der er stambogsførte i fællesskabets medlemslande – således også BBK. Men man forsøger på forskellig vis at stikke en kæp i hjulet for dem, der gerne vil involvere sig i BBK. Således nægter den svenske afdeling af Viking at have BBK-sæd i sædspanen, og fra dansk side, vil man ikke **"blande sig"**. – BBK-problematikken skal løses internt i Sverige, men Landsforeningen søger at holde kontakten til svenskerne ved lige og støtte dem, når det er muligt.

Også på udstillinger satser Landsforeningen mest på temaet krydsning af malkekøer med BBK. **Det er også dette, det meste af det materiale, vi har med på standen, handler om.** Vi har stort set ikke noget på engelsk. Der var trods alt udenlandske besøgende, så det skulle vi måske have?

Vi uddelte et særtryk af artiklen i forrige BBK-nyhedsbrev om Leif Kjærs krydsningskoncept med BBK. Der er ingen tvivl om, at mange kødkvægsproducenter med fordel kunne krydse nogle af deres renracede ammekøer med BBK. Efterhånden er der en del, der prøver til med BBK-krydsninger, men der er fortsat mange, der fejlagtigt tror, at det giver store kælvningsproblemer at krydse med BBK.

Erik Harpøth, formand for avlsudvalget, og Eigil Pedersen, medlem af avlsudvalget, passer BBK-standen lørdag

Status på kejsersnit

Det er fortsat målsætningen for BBK, at frekvensen af kejsersnit skal være under 10 procent. Den målsætning har vi flot nået de to seneste år, opgjort på data fra Kvægdatabasen pr. 1. juli.

I perioden 1. juli til 30. november 2009 har 35 renracede BBK-hundyr kælvnet. Der er registreret tre kejsersnit, og det svarer til ni procent.

Der har været en dødfødt kalv, og tre er døde inden et døgn, i alt 11 procent døde kalve.

Foruden de tre kejsersnit har der været fire vanskelige kælvninger, hvorefter 20 procent af kælvningerne har givet problemer.

De tre kejsersnit har været hos en tredje, en anden og en første kalvs ko. Der skal ikke herske tvivl om, at der skal foretages kejsersnit, hvis almindelig fødsel ikke kan lade sig gøre. Men heldigvis ser det ud til, at vi kan undgå tidligere tiders mange kejsersnit ved at følge Landsforeningens anbefalinger.

Landsforeningens bestyrelse har i flere år bebudet, at **"det er forbudt" at løbe eller inseminere BBK-kvier med BBK**. Enkelte medlemmer har ikke været begejstrede for dette forbud, men de fleste følger det dog loyalt. Landsforeningen har et medlem, der flere gange har sagt, at han ikke ser det som et problem i de mange kejsersnit, og at han ikke ser nogen grund til, at andre blander sig. Det er da også en BBK-kvie i netop hans besætning, der – mod reglerne – var løbet ved BBK, og som der for nylig skulle foretages kejsersnit på. Trist!

– Trist, at skulle lave kejsersnit på en kvie, fordi den var drægtig med en ren BBK-kalv. Trist, at der er et medlem, der tilsyneladende ikke vil forstå alvoren i det påbud, Justitsministeriet og Det Dyreetisk Råd har givet Landsforeningen om at holde frekvensen af kejsersnit hos BBK lavt. Et påbud, som Landsforeningen og landbrugets organisationer har taget til efterretning, og som Landsforeningen agter at leve op til.

Få kåret dine køer og tyre gratis

Landsforeningen betaler bedømmelsesomkostningerne, når du får kåret dine køer og tyre. Næste kåringsrunden bliver i foråret 2010. Bestil snarest et besøg af kåringsinspektør *Morten Ege Thomsen*, så han kan tilrettelægge kåringsrunden bedst muligt:

- Telefon 9767 6800 eller 2147 6364
- E-mail: met@agrinnord.dk.

Avlsformanden har ordet

Så blev det tid for lidt til årets sidste nyhedsbrev.

Agromek er vel overstået, og tak til dem, der hjalp på standen.

Det er bare ærgerligt, at vi ikke har dyrene lige ved siden af standen.

Tak til Karl Andersen for at udstille en kvie på to år samt en tyr. Jeg kunne godt ønske, at de var fodret lidt hårdere, så de fyldte rammerne lidt bedre ud, dog uden at være ekstreme.

re ud, dog uden at være ekstreme.

På Ålestrup er der fire kalve, tre efter Sønderskovens Tornado og en efter Fruerlund Aristone, der er en Tornado-søn. De klarer sig jævnt, uden at der ser ud til at være en komét blandt dem.

Vi har valgt at tage en kalv ind med Charly-K som morfar. Hvorfor nu en tyr med kombi-gener? – Jo, det er for at få konkrete tal for kombi-generne. Tyren ligner en typisk BBK, faderen er Tornado.

Hvis der er medlemmer, der har gode tyrekalve, og som kunne bruges på Ålestrup, vil vi gerne høre nærmere. Vi skulle gerne indsætte mindst seks kalve om året.

Tyrefædre kunne være Tornado, Fripon, Diable, Empire og Espoir.

Disse tyre kunne også være oplagte emner til dine andre gode køer.

Med ønsket om en rigtig Glædelig og et rigtigt godt Nytår til alle!

Erik Harpøth

Belgisk Blåhvidt Kvæg
 BBK er kødkvægsracernes
MaX-faktor
 BBK til alle køer
 – malkekøer og kødkvæg
 Afkommet bliver BEDRE!

X = KRYDSNING
 MaX = bedst af alle racer
 – til KRYDSNING

Nødslagtning og slagtning uden for slagteri

Kun sunde og i øvrigt raske dyr kan nødslagtes. Som udgangspunkt kan kun levende, raske dyr bringes ind på slagteriet. Baggrunden herfor er kravene til styring af hygiejnen i forbindelse med bedøvelse og afblødning af slagtedyrene.

Ulykke for eksempel brækket ben
Nødslagtning kan kun ske af et i øvrigt sundt dyr, som har været udsat for en ulykke og som følge heraf bliver aflivet på primærbedriften. Eksempelvis vil et dyr med et brækket ben kunne nødslagtes, hvis en dyrlæge vurderer, at kødet efter den slagtemæssige behandling vil kunne være egnet til konsum.

Bækkenbrud eller udskridning efter kælvning
Dyr som efter kælvning ikke kan rejse sig, og hvor dyrlægen vurderer, at der er tale om bækkenbrud eller udskridning, vil også kunne nødslagtes.

Mælkefeber
Hvis dyrlægen vurderer, at en ko efter kælvning ikke kan rejse sig på grund af mælkefeber, og iværksætter behandling, vil dyret ikke efterfølgende kunne nødslagtes.

Aflivning på bedriften kræver dyrlæge
Det er en forudsætning for nødslagtning på bedriften, at dyret inden aflivning er undersøgt af en dyrlæge. Dyrlægen skal udstede en slagteattest for dyr nødslagtet uden for slagteri. Slagteattesten skal ledsage det nødslagtede dyr til slagteriet, hvor slagteattesten skal overgives til embedsdyrlægen.

"Nødslagtning" af "vilde" husdyr på primærbedriften

I Danmark har der udviklet sig en praksis, hvor dyr, der er meget "vilde" og som derfor i forbindelse med transport til slagteriet kan udgøre en fare for sig selv eller de personer, der håndterer dem, samt dyr, hvor ejeren af etiske årsager ikke ønsker, at dyrene transporteres levende til slagteriet, i stedet er blevet "nødslagtet" uden for slagteriet.

Det drejer sig for eksempel om hold af kødkvæg eller om anvendelse af dyr til naturpleje (heste, kvæg, får, geder).

Denne praksis kan fortsætte indtil videre og er betinget af, at ejeren i hvert enkelt tilfælde anmoder en dyrlæge (for eksempel den praktiserende dyrlæge) om at foretage det levende syn af det dyr, som ønskes "nødslagtet", og at det "nødslagtede" dyr ledsages af en slagteattest for dyr nødslagtet eller slagtet uden for slagteriet udstedt af denne dyrlæge.

Kun dyr, som dyrlægen bedømmer som i øvrigt sunde, raske og egnet til slagtning, kan "nødslagtes".

Kødet fra de "nødslagtede" dyr kan kun afsættes på det nationale marked

Ny slagteattest for dyr, nødslagtet eller slagtet uden for slagteri. Ved udstedelse af attest i forbindelse med nødslagtning af dyr på grund af en ulykke eller slagtning uden for slagteri skal den praktiserende dyrlæge benytte reviderede slagteattest.

Kilde: Fødevarestyrelsens hjemmeside: <http://www.foedevarestyrelsen.dk/Kontrol/Dyrlaeger/Noedslagtning/forside.htm>

Ved nødslagtning skal dyret ledsages af en slagteattest

BBK-køer – eller som englænderne kalder racen: British Blue, på Royal Show 2009

BBK på individprøven

Tyre, der måtte gennemføre individprøven med gode resultater med hensyn til daglig tilvækst, muskelareal og foderudnyttelse, bliver eventuelt indsat på tyrestation for sædaftapning.

BBK har for øjeblikket indsat fire kalve på individprøvestationen i Aalestrup. De er alle fra Britta & Eigil Pedersen,

Fruerlund ved Randers. Indtil videre er tilvæksten hos de indsatte kalves ikke høj, som vi kunne ønske os.

Der er tilmeldt yderligere er par kalve – også fra Britta & Eigil Pedersen. Disse kalve har Fruerlund Aristone som far.

Fruerlund Aristone er for nylig solgt til en stor Aberdeen-Angus besætning, tilhørende Peter Brockmann i Vrads i Midtjylland.

Kalv	Født	Alder, dage	Tilvækst, g/dag	Far	Morfar
Fruerlund Dany	24.12.08	346	1.102	Sdr. Skovens Tornado	Sdr. Skovens Tornado
Fruerlund Dupoint	31.12.08	341	1.272	Sdr. Skovens Tornado	Acajou
Fruerlund Ebbe	19.01.09	322	1.357	Sdr. Skovens Tornado	Charly-K
Fruerlund Esben	02.04.09	238		Fruerlund Aristone	Egebaksande Ronaldo

Individprøven sorterer under Viking. På det seneste er der lavet visse justeringer af afprøvningen:

- Prøveperioden er ændret, så den går fra 7½ måned til **12 måneder (tidligere 13 måneder)**
- Tyrene får ikke længere ring i næsen, mens de er på stationen, da der har været en del tilfælde af betændelse i næsen
- Belægningen er reduceret, så der er færre tyre i den enkelte boks.

Viking står fremover for sædtafning for de fleste racer

Fra 2010 står Viking for sædtafning af de tyre, der skal være sæd af til inseminering. Kvægavlsforeningen indkøber de pågældende tyre og ejer den tappede sæd. Hidtil har den enkelte raceforening haft ansvar for, at der var sæd af høj genetisk kvalitet til rådighed for inseminering.

Den nye ordning er et led i den aftale, der under Viking er lavet med kødkvægserne i Sverige. Her har man på sædområdet ikke haft samme ordning som i Danmark. For at få det nye samarbejde til at fungere, har man fra dansk side måttet opgive den hidtidige ordning, hvor ansvaret var placeret i raceforeningerne.

Den nye ordning gælder kun de antalsmæssigt største racer, nemlig Limousine, Charolais, Simmental, Hereford, **Blonde d'Aquitaine og Aberdeen-Angus**. For alle andre racer fortsætter den hidtidige ordning på sædområdet – således også BBK. Det vil altså fortsat være Landsforeningen, der skal sikre, at der er BBK-sæd til rådighed. I øvrigt accepterer den svenske afdeling af Viking ikke BBK, og man nægter at stille BBK-sæd til rådighed for svenske **medlemmer af den såkaldte "monster-race"**.

BBK-insemineringer 2008/09

For alle kødkvægseracer har der i oktoberåret 2008/09 været en samlet tilbagegang i antal insemineringer på **6,9 procent, mens malkekvæg har haft en fremgang på 2,5 procent**.

Inden for de større kødkvægseracer har Aberdeen-Angus haft en fremgang på 13,0 procent, mens Simmentals fremgang var 1,7 procent. De øvrige, store racer har **måttet notere en tilbagegang**. **Blonde d'Aquitaine** er gået tilbage med 25,4 procent, Hereford med 16,0 procent, Limousine med 13,0 procent, Charolais med 8,7 procent, mens vi inden for BBK har haft en tilbagegang på 3,2 procent.

Ser vi på den seneste opgjorte måned (september 2009), taber Aberdeen-Angus terræn. Det samme gør Hereford, Charolais og Limousine, mens BBK har en mindre fremgang i forhold til året før.

Simmental er nu den mest populære kødkvægserace til inseminering med 32 procent af alle insemineringer, mens Limousine er på andenpladsen med 30 procent. BBK er nummer tre med 9 procent. Herefter kommer Charolais med 7 procent og Hereford med 6 procent. Disse fem mest populære kødkvægseracer til inseminering tegner sig for 88 procent af det samlede forbrug af sæd.

I det forløbne år har der været insemineret med sæd af 30 forskellige BBK-tyre, heraf en håndfuld tyre, som primært hollandske mælkeproducenter har importeret sæd af fra Holland.

Sdr. Skovens Tornado tegner sig for hele 39 procent af det samlede BBK-sædforbrug efterfulgt af Egebak Vincent med 15 procent og Fruerlund Unique og irske Fripon med henholdsvis 13 og 11 procent. De fem stærkest brugte BBK-tyre tegner sig for 86 procent af BBK-sædforbruget. Der er 16 tyre, hvor sædforbruget har været under 10 portioner.

Ammekalve fravænned ved tre måneder klarer sig fint

Af Finn Strudsholm, AgroTech

Et nyt forsøg på Kvægbrugets Forsøgscenter viser, at kalve, som er fravænned ved tre måneder, klarer sig mindst lige så godt som kalve, der går hos koen indtil de er seks måneder. Især i forbindelse med naturpleje med ammekøer er det interessant, at føre resultaterne ud i praksis

Laver du naturpleje med ammekøer, er det tit en overvejelse, om kalve, født først på året, skal med ud på naturarealet, eller om det er bedre at fravænne tidligt og så fede dem en længere periode på stald.

”Specielt, hvis græsudbuddet på naturarealet er lavt, bliver køernes mælkeydelse og kalvenes tilvækst for lav. Og da man typisk ikke må bruge kalveskjul på naturarealerne, ser vi jævnligt meget små kalve ved halvt års alderen,” siger specialkonsulent Per Spleth Sørensen fra Dansk Kvæg.

En periode med nedsat tilvækst helt op til kalven er et halvt år, vil typisk gå ud over den samlede produktivitet for slagtekalven.

90 kalve af forskellig race i forsøg

For at undersøge, hvordan tidlig fravænnning påvirker produktionsresultaterne, har Kvægbrugets Forsøgscenter i 2007/09 haft 90 fravænnede ammekalve gennem et forsøg. Halvdelen af kalvene blev fravænned tre måneder gamle og den anden halvdel ved seks måneder.

På KFC målte man foderoptagelse og tilvækst, og kalvene blev fulgt helt til slagtning for at undersøge, om fravænningsalderen påvirkede slagtekalvitet med mere.

Forspring forsvandt igen

Det fremgår af tabellen, at de tidligt fravænnede ammekalve vejede knap 20 kilo mere, når de var seks måneder. Men ved et års alderen vejede kalvene på begge hold nøjagtigt det samme (559 og 560 kilo). Den gennemsnitlige tilvækst fra fødsel til slagtning var også ens – godt 1.400 gram pr. dag uanset fravænningsalder.

Kalvene på seks måneder i forsøget havde i de fleste tilfælde gået ved kalveskjul. Er kalveskjul forbudt i forbindelse med naturpleje, vil der typisk være meget større forskel i vægten ved seks måneder end de knap 20 kilo, som blev fundet i forsøget.

Et nyt udenlandsk forsøg har vist, at kalveskjul kan betyde 7-800 gram ekstra tilvækst hos stærktvoksede racer, når ammekoen får foder med lav energikoncentration.

Ingen effekt på slagterresultaterne

Slagterresultaterne fremgår af tabellen. Der var ingen effekt af tidlig fravænnning på hverken slagteprocent eller klassificering for form, fedme eller farve.

Letfordøjelig græsensilage er en fin proteinkilde

På KFC blev kalvene fodret enten på kraftfoder efter ædelyst eller på rationer med 35 til 50 procent letfordøjelig græsensilage. Resultaterne fra fodringsforsøget er ikke gjort endeligt

op endnu, Men de foreløbige tal viser, at letfordøjelig græsensilage er en rigtig god energi- og proteinkilde til hurtigtvoksede kødkvægskalve. Hverken tilvækst eller slagteresultater er påvirket negativt af de mængder, der er brugt i forsøget.

Ingen forskel i foderomkostninger

I forbindelse med projektet har vi lavet en beregning over økonomien ved de to systemer.

Kalve som bliver fravænned tidligt får et halmforbrug, som er **150 kg højere end de sent fravænnede. Ved en halmpris på 50 øre pr. kilo** giver det en merudgift på 75 kroner pr. kalv.

”Den samlede økonomi vil dog afhænge meget af, hvor gode resultater kalvene kan opnå ude på naturarealet. Er græsudbuddet lavt, så koens mælkeydelse og kalvens tilvækst falder, får man en samlet længere fedningsperiode. Og så begynder det at betyde noget for produktiviteten og økonomien,” vurderer Per Spleth.

Tidlig fravænnning gør det ofte muligt at få kalvene slagtet sidst på året, mens der er højt tillæg til noteringen. Og det kan vise sig, at en højere slagtepris er det tungeste bidrag til positiv økonomi i tidlig fravænnning.

Fravænnning ved tre måneder giver ikke kalven ekstra stress

Et spansk forsøg har for nylig interesseret sig for, om det er mere stressende for en ammekalv at blive fravænned ved tre end ved fem måneder.

I forsøget målte forskerne blandt andet for stresshormon (**cortisol**) i kalvenes blod. **Stresshormonet steg stærkt ved fravænnning.** Men der var ingen forskel i niveau mellem kalve, som blev fravænned ved tre og fem måneder. Begge grupper af kalve havde normalt niveau af stresshormon igen syv dage efter fravænnning.

”De spanske resultater er interessante i relation til nogle af de produktionskoncepter vi har i kødkvægssektoren, og resultaterne underbygger, at det ikke er specielt stressende for kalven at blive fravænned tidligere,” siger Per Speth Sørensen, som efterlyser mere fleksibilitet med hensyn til fravænningsalder under de gældende koncepter.

”Det er især, når køerne afgræsser meget ekstensive arealer, at det er bedre for kalvene at blive fravænned ved tre måneder. Kalvene kan jo fint fortsat gå på græs, hvis konceptet kræver det. Det kan typisk være ved en fold hjemme ved ejendommen. Så kalvene kan fint opretholde en høj velfærd, selv om de er fravænned koen,” mener specialkonsulenten.

	3 mdr.	6 mdr.
Antal kalve	41	42
Vægt start, kilo	145	250
Vægt 6 måneder, kilo	267	250
Vægt 12 måneder, kilo	559	560
Tilvækst 0-12 mdr., g/dag	1.409	1.402
Slaget vægt, kg	313	315
Slagteprocent	57,9	58,2
EUROP, form	9,8	10,2
EUROP, fedme	3,28	3,16
FE/kg. tilvækst (6mdr-slagt)	4,83	4,71

Royal Show i England lukket

Hvert år i begyndelsen af juli har der i Midtengland gennem mange, mange år været afholdt et kæmpestort dyrskue over fire dage nær Stoneleigh. Der har været masser af dyr og tilskuere, heraf rigtig mange udlændinge fra en masse forskellige lande.

Skuet har været arrangeret af The Royal Agricultural Society of England, svarende til det nuværende Dansk Landbrug. RASE har over 6.000 medlemmer og blev dannet omkring 1840.

Gennem de senere år har Royal Show været ramt af

forskellige uheld, så som BSE og Bluetongue. Sidste år måtte skuet lukkes før tid på grund af usædvanligt kraftigt regnvejr. Økonomien kan således ikke længere hænge sammen, og 2009 blev det absolut sidste år med det store og seværdige Royal Show.

På Royal Show i 2009 havde Hereford en dansk dommer, den kendte herefordavler, Jens Michael Jensen fra Glud ved Horsens. Herefordbladets redaktør, Bent Sørensen, var med på Royal Show, hvor han var begejstret for kvaliteten af de udstillede dyr af Belgisk Blåhvidt Kvæg. Bent Sørensen tog nogle billeder af BBK, som han velvilligt har stillet til rådighed for BBK-nyhedsbrevet.

Opstillede køer

Balllygrange Alex, fra holdet af tyre født før 2007, tilhørende D&J Wyllie, Staffordshire. Tyren fik fløjen i sit hold

I Belgien er den sorte farve hos BBK blevet meget populær gennem de senere år. Det ser ud til også at være tilfældet i England

Wilodge Cover Girl, født i 2007, tilhørende Mr. Andrew Price, Kent. Kvien fik fløjen i sit hold

Medlemsliste, BBK, pr. december 2009

Navn	Adresse (gadenavn)	Postnr.	By	Telefon	Mobil	E-mail
Inger Krarup og M. Pedersen	Hovevej 61	3670	Veksø Sjælland	4217 0182		
Bent Aarup Nielsen	Sneserevej 100, Blangsløv	4700	Næstved	5576 0038		
Kaj Allan Jensen	Klintevej 300	4791	Borre	5581 2255		
Mogens Bue Hansen	Ålækkevej 19	5800	Nyborg	2481 8866		
Aksel Rubæk	Langøvej 27	5900	Rudkøbing	6257 1116	2927 7392	
Niels Fr. Jensen	Gammelmark 12	6310	Broager	7444 0043		nfi@villesholt.dk
Søren Brolund	Nørre Vittrupvej 12	6650	Brørup	7538 8121		
Jørn Erri	Sørendalsvej 7	6760	Ribe	9713 2382		
Kent Falk	Holtsagervej 10	6771	Gredstedbro	7543 5204	2255 0065	kent.falk@mail.dk
Alfred Andersen	Knivsbækvej 11	6920	Videbæk	9717 1246		
Arne Vestergaard	Timringvej 15	6920	Videbæk	9717 5104		
Karsten Hedegaard Raun	Videbækvej 43	6920	Videbæk		2890 8298	
Bo Nørfjand	Nr. Fjandvej 6	6990	Ulfborg	5122 4249		
Kaj Jeppesen	Svejdaivej 4	6990	Ulfborg	9849 5369		
Tina Laursen	Nykirkevej 2	7173	Vonge	7580 3133		
Anni og Martin V. Larsen	Grydedalvej 41	7321	Gadbjerg	7588 5765		
Erik Harpøth	Høgelundvej 11	7323	Give	7573 7010	6136 7215	lone.erik@mvb.dk
Klaus Kejser Hansen	Troldbjergvej 1	7323	Give	7573 8040	2016 4984	kaiser109@mail.dk
Bo Larsen	Sir Østergårdsvej 3	7500	Holstebro		2048 6934	
Henrik Jeppesen	Vester Feldborgvej 3	7500	Holstebro	9746 8178		
Søren Eriksen	Lindholtvej 3, Tvis	7500	Holstebro	9743 5226		
Ole Amstrup	Idylvej 1	7620	Lemvig	9664 0021		
Peter Overgaard Jensen	Forevej 125	7650	Bøvlingbjerg	9788 5025		
Karl Thingstrup	Kallerupvej 18	7700	Thisted	9793 1563		
Morten Jensen	Havlandsvej 7	7700	Thisted	9799 7091		

Navn	Adresse (gadenavn)	Postnr.	By	Telefon	Mobil	E-mail
Lars Thede	Vorupørevej 252	7700	Thisted	9793 7090		egebaksande@firma.tele.dk
Morten Jensen	Havlandsvej 7	7700	Thisted	9799 7091		
Preben Madsen	Skradekær 19	7700	Thisted	9799 5248		
Karl Andersen	Vestervigvej 182, Hørdum	7752	Snedsted	9793 6680		
Kristian Larsen	Vestervigvej 21	7755	Bedsted Thy	9794 5038		
Carsten Madsen	Hovedvejen 51	7790	Thyholm	9787 5065		
Karsten Rimmer	Hovedvejen 43	7790	Thyholm		4085 6836	
Thilde og Svend Hansen	Færgevejen 57	8400	Ebeltoft	8634 1575		
Bent Hansen	Mørkdalvej 10, Linå	8600	Silkeborg	8684 1466		
Leif Toksvig Kjær	Fuglrisvej 41	8740	Brædstrup	7576 0109	4055 0109	
Signe Tronborg	Holstebrovej 92	8800	Viborg	8664 7487		s.tronborg@gmail.com
Torben Hougaard	Åstrupvej 3	8830	Tjele	8669 9038		
Carl Sønderby	Stokbjergvej 1, Sønderbæk	8920	Randers NV	8645 4293		
Britta & Eigil Pedersen	Fuglsangsvej 52	8940	Randers SV	8641 3838		ebpfruerlund@skynlinemail.dk
Holger Bolvig Nielsen	Krogdamvej 85	9352	Dybvad	9886 4149	4046 6568	bolvig.nielsen@mail.dk
Ulla Bolvig Nielsen	Krogdamvej 85	9352	Dybvad	9686 4149		bolvig.nielsen@mail.dk
Søren Merlin	Drøvten 40, Ulsted	9370	Hals	9825 4738		
Poul Hyldgaard Pedersen	Jacob Dams Vej 121	9480	Løkken		2498 7688	
Niels Chr. Thomsen	Gl. Aalborgvej 19	9541	Suldrup	9838 7139		
Per Glerup	Fladvejen 28	9670	Løgstør	9867 8180	2763 1953	pglerup@hotmail.com
Harald Bang Pedersen	Dybvadvej 164, Helligum	9740	Jerslev J	9886 9013		haraldbang@tiscali.dk
Jan Velthuis	Pølundvej 5	9740	Jerslev J	9895 4489		velthuis@mail.dk
Laurits Petersen	Mimersvej 23	9870	Sindal	9893 4740		
Poul B. Sørensen	Tågholtvej 11	9870	Sindal	9893 6120		pb.es@mail.tele.dk
Leif Jensen	Sørig Engvej 39	9881	Bindlev	9893 0259		
Alf Søndergård Thomsen	Rosenhøjvej 50	9900	Frederikshavn	9848 4184	2369 4844	at@himmerlandskoed.dk

Send din e-mailadresse

Giv venligst besked til Mogens Stendal, e-mail: sasso@post5.tele.dk, hvis du har ændringer til oplysningerne i medlemsoversigten, herunder oplysning om din e-mailadresse.

